

Folkhälsomyndigheten

Framgångsfaktorer i ett lokalt förebyggande arbete

Åsa Domeij

Fokusspår 6 Kunskapsbaserat förebyggande arbete
Förebygg.nu Göteborg 2019-11-14

Jag ska prata om framgångsfaktorer i ett ANDT-förebyggande arbete

Uppföljning av fyra nationella satsningar för att utveckla lokalt ANDT-förebyggande arbete

- Satsningarna som initierades från nationell nivå syftade till att utveckla en struktur för det förebyggande arbetet på lokal nivå.
- Genomfördes under perioden 2002-2010

- **Sex försökskommuner**
- **Tre gånger tre**
- **Småkommunsatsningen** – Små kommuners förebyggande arbete mot alkohol och narkotika

- **LUMA** – Lokalt Utvecklingsarbete Med Ambitioner
(initierades av Statens Folkhälsoinstitut och länssamordnarna ansvarade för att driva på arbetet tillsammans med kommunala samordnare)

Uppföljningen

- sammanställning av tidigare utvärderingar
- bärande komponenter från insatserna
- kvardröjande effekter av satsningarna hos de deltagande kommunerna

Resultat av kartläggningen

- Många delar lever kvar i de 63 deltagande kommunerna.
- Större kommuner bättre förutsättningar och bibehålla komponenter jämfört med mindre kommuner.

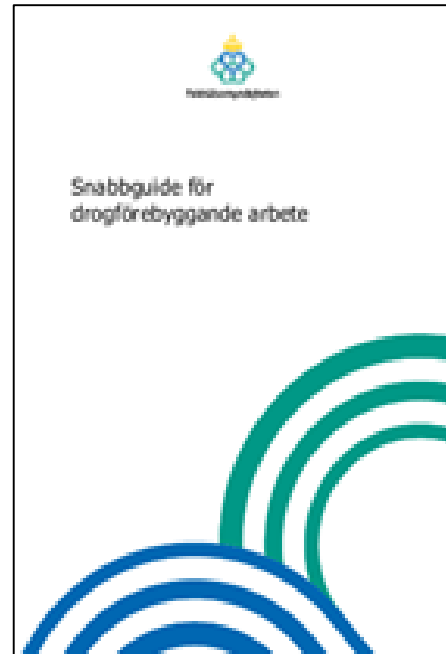
Resultat av kartläggningen

Komponenter och arbetssätt som levt kvar i störst utsträckning är hur det ANDT-förebyggande arbetet i kommunerna organiseras.

Särskilt samordningsfunktion och styrgrupper.

Resultat av kartläggningen

- kommunerna har utvecklat strukturer för samverkan, både internt i kommunen och med andra samarbetspartners som exempelvis Polismyndigheten.
- ett tydligt karaktärsdrag i kommuner där många delar från satsningen fortfarande lever kvar är att det funnits en politisk prioritering och vilja att fortsätta arbeta i enlighet med satsningen.
- en förutsättning för ett aktivt ANDT-arbete är att det finns en samordningstjänst med ett tydligt uppdrag och mandat att driva arbetet.

I denna snabbguide ges vägledning och praktiska råd i hur man bedriver ett drogförebyggande arbete på ett kvalitetssäkrat sätt. Snabbguiden riktar sig framför allt till samordnare inom området alkohol, narkotika, dopning och tobak (ANDT) på lokal och regional nivå.

Rapporten "Från nyhet till vardagsnytta – om implementeringens mödosamma konst" riktar sig till personer som ställs inför utmaningen att implementera ny kunskap och nya metoder med syfte att främja befolkningens hälsa.

Checklistan är tänkt som ett konkret stöd för det praktiska implementeringsarbetet.

Är vägledningmaterialen relevanta?

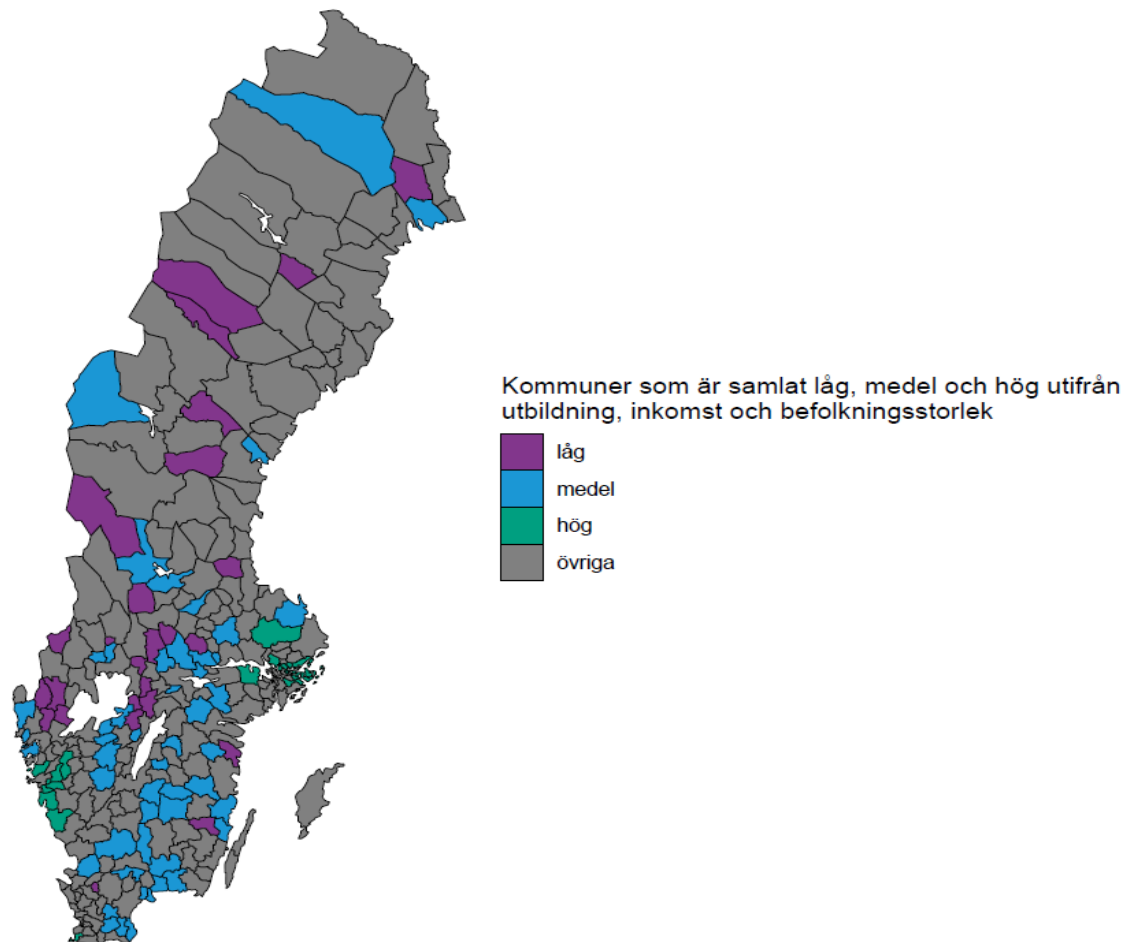
- I uppföljning av fyra nationella satsningar för att utveckla lokalt ANDT-förebyggande arbete ingick även att titta på om resultat överensstämmer med vägledningmaterialen som riktar sig till kommuner

JA! Men kan utvecklas

Vi håller nu på med ett revideringsarbete av Snabbguiden

Jämlikhetsperspektiv på lokalt alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaksförebyggande arbete

En jämförelse mellan kommuner utifrån sociodemografiska förhållanden

Rapportens analyser

287 kommuner

26 kommuner ingår i kategori låg

Kommuner som har den lägsta andelen i befolkningen med lång utbildning, den lägsta mediannettoinkomsten för hushållen och är de minsta kommunerna sett till befolkningsstorlek.

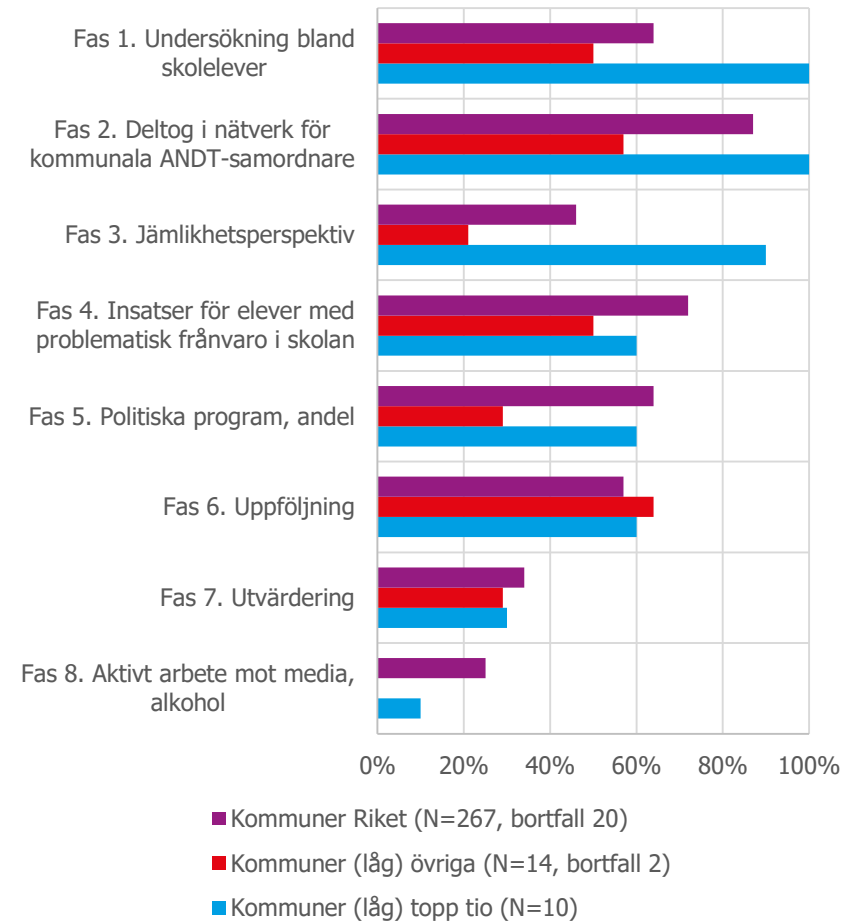
Av dem har man tittat särskilt på 10 kommuner

Tabell 11. De tio kommuner som är samlat låg för utbildning, inkomst och befolkningsstorlek, och som hade samordnare och arbetstid för övergripande samordning och planering av det ANDT-förebyggande arbetet i kommunen 2017

Län	Kommun
Kalmar	Högsby
Norrbottn	Överkalix
Värmland	Eda
Värmland	Munkfors
Västerbottn	Vilhelmina
Västernorrland	Ånge
Örebro	Degerfors
Örebro	Hällefors
Örebro	Ljusnarsberg
Östergötland	Valdemarsvik

Jämförelse med andra som hade efterfrågade
komponenter i sitt ANDT-förebyggande arbete 2017 i linje med
den europeiska kvalitetsstandarden EDPQS
(data från Länsrapportens undersökning 2017)

Små kommuner med mindre bra förutsättningar kan ha en bra struktur för sitt ANDT-arbete

Uppföljning av fyra nationella satsningar för att utveckla lokalt ANDT-förebyggande arbete

Och annat material

Finns att ladda ner på vår hemsida
www.folkhalsomyndigheten.se

Tack för mig!
asa.domeij@folkhalsomyndigheten.se

Våra seminarier och fokusspår på Förebygg.nu:

- Nya rökfria miljöer – hur påverkar det mig?
- Att möta unga vuxna i migration
- Rökfritt Sverige, var på resan är vi idag?
- Spelar storleken någon roll för kommunernas möjligheter att förebygga spelproblem?
- Att skapa jämlikhet i hälsa inom ANDT-området
- Nationell tillsyn och tillsynsvägledning (tobak och liknande produkter)
- Kunskapsbaserat förebyggande arbete (EDPQS)

Prata mer med oss i montern efter passet!